

Κάππου Μαρία

Κριτήριο 4 ΙΕΠ

**Παραγωγή λόγου «Ο
ρυθμός της Ιστορίας»**

4ο Κριτήριο Ο ρυθμός της Ιστορίας

ΘΕΜΑ Δ

Κειμενικό είδος: επιχειρηματολογία (επιλέξτε ελεύθερα τον τύπο του κειμένου σας)

Πομπός: τελειόφοιτος Λυκείου

Αποδέκτης: ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας

Θέμα: αξιοποιώντας τις πληροφορίες των Κειμένων Ι και ΙΙΙ, να καταγράψετε τα εφόδια που πρέπει να διαθέτει ένας νέος στον σύγχρονο κόσμο και να καταθέσετε προτάσεις για την παροχή τους από το ελληνικό σχολείο.

Έκταση: 350 λέξεις. (Μονάδες 30)

ΠΡΟΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ**1. Εντοπίζω τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στα κείμενα αναφοράς****Κείμενο Ι: Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, Ο ρυθμός της Ιστορίας**

Το θέμα είναι: η επιτάχυνση του ρυθμού της Ιστορίας και οι συνέπειές της και γενικότερα και ειδικότερα στην περιοχή της παιδείας. «Ζούμε», γράφει ο G. Berger, μέλος του Γαλλικού Ινστιτούτου και διευθυντής συνάμα της ανώτατης γαλλικής παιδείας, «σ' έναν κόσμο που αλλάζει, που αλλάζει γρήγορα και, προπαντός, που αλλάζει ολοένα και πιο γρήγορα», με γεωμετρική πρόοδο. Πώς πρέπει να την αντιμετωπίσει η παιδεία, αν θέλει να είναι συμπαραστάτης και όχι ουραγός της ζωής; Τι πρέπει να πούμε στους νέους ανθρώπους, με ποια εφόδια πρέπει να τους οπλίσουμε, ώστε να μη βρεθούν έξω από τη γοργή ανέλιξη του πολιτισμού μας, δηλαδή έξω από το νόημα του καιρού;

Πρέπει να τους μάθουμε πως θα είναι υποχρεωμένοι να ζήσουν μέσα σ' ένα εξαιρετικά κινητό σύμπαν. Εκείνο που ήταν βέβαιο άλλοτε, δεν είναι πια βέβαιο τώρα. Κι ενώ άλλοτε μπορούσαμε να στηρίξουμε την παιδεία μας στην παράδοση, τώρα η παράδοση αποδειχνεται ολοένα και περισσότερο ανίκανη να καλύψει την έκταση των παιδευτικών αναγκών. Χρειάζεται λοιπόν κάποιος μετασχηματισμός. Κι ανάμεσα στα άλλα, ο μετασχηματισμός αυτός πρέπει να βασισθεί στην περιοδική και συχνή μετεκπαίδευση. Όποιος σπουδάζει μια επιστήμη πρέπει να τη σπουδάζει παντοτινά, να ανανεώνει τις γνώσεις του, να συμπληρώνει τα κενά που έχει αφήσει η πρώτη του μαθητεία ή τα κενά που σχηματίζονται αναμεταξύ από την άρση των δεδομένων, που έπαυσαν πια να ισχύουν. Έτσι θα δημιουργηθεί ένας καινούργιος τύπος ανθρώπου.

Αλλά με ποιες αρετές πρέπει να είναι προικισμένος αυτός ο άνθρωπος; Ο Gaston Berger αποκρίνεται: η πρώτη αρετή του καινούργιου ανθρώπου θα είναι η γαλήνη. Όσο γρηγορότερα αλλάζει ο κόσμος, τόσο αναγκαιότερη γίνεται η αρετή της γαλήνης. Είναι σαν ένας άνθρωπος να οδηγεί ταχύτατη αμαξοστοιχία· αν δεν κατορθώνει να διατηρεί την ψυχραιμία του, τη νηφαλιότητά του, είναι φυσικό να προκαλεί δυστυχήματα. Μέσα στον ταραγμένο και γεμάτο κινδύνους σύγχρονο κόσμο πρέπει να οπλίσουμε τα παιδιά μας με την αυτοκυριαρχία, που τα κάνει ικανά να υπερνικήσουν τις δυσκολίες, να περάσουν τα εμπόδια και να μην υποδουλωθούν στην επιτάχυνση: και τούτο θα γίνει με τη μεθοδική συγγυμνασία, τη συνάσκηση σώματος και ψυχής (γυμναστική και φιλοσοφία).

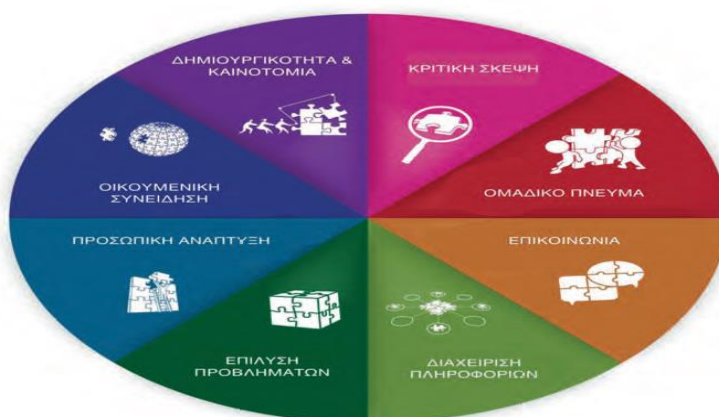
Η δεύτερη αρετή είναι η φαντασία. Σε έναν σταθερό κόσμο η λογική είναι η πρωταρχική ανάμεσα σ' όλες τις ιδιότητες· σ' έναν κινητό κόσμο, συνεχώς ανανεούμενο, πρέπει να είμαστε ικανοί να επινοούμε, να εφευρίσκουμε, να συνδυάζουμε, να λύνουμε τα προβλήματα που παρουσιάζονται σε κάθε περιοχή. Πρέπει να κρατούμε λοιπόν άγρυπνη την προσοχή των νέων ανθρώπων, πρέπει να τους μαθαίνουμε να έχουν «ιδέες».

Τρίτη αρετή είναι το συλλογικό πνεύμα. Το σύγχρονο τεχνικό σύμπαν απαιτεί την συνεργασία πολλών ατόμων. Οι λαμπρότερες επιδόσεις απομένουν στείρες, όταν εκείνος που τις κερδίζει δεν έχει την ικανότητα να τις συνδέσει με τις ανάλογες επιδόσεις των άλλων. Η ατομική πρωτοβουλία είναι πάντα πολύτιμη. Αλλά γίνεται αληθινά ωφέλιμη, όταν δε μεταμορφώνεται σε έκφραση ασκητισμού, αλλά σε έκφραση αλληλεγγύης.

Αλλά πάνω απ' όλα μας χρειάζονται άνθρωποι άνθρωποι. Δηλαδή προικισμένοι με τη συνείδηση της ανθρωπιάς τους. Αυτή η συνείδηση της ανθρωπιάς είναι η πραγματική, η αληθινή παιδεία. Μήτε ο πολυμαθής μήτε ο ικανός να λάμψει μέσα σ' ένα κοινωνικό σύνολο μήτε ο κάτοχος μιας προνομιούχου αγωγής είναι ο αναμφισβήτητα μορφωμένος. Για τούτο είναι μάταιο να αντιπαραθέτουμε το τεχνικό σύμπαν, το σύμπαν της τεχνικής, στο σύμπαν της παιδείας. Το πρώτο δεν ακυρώνει το δεύτερο: ολωσδιόλου αντίθετα, το προϋποθέτει, το απαιτεί. Γιατί η τεχνική είναι καμωμένη για τον άνθρωπο. Και όταν το ανθρώπινο στοιχείο απουσιάζει, καμιά σημασία δεν έχουν τα άλλα στοιχεία. Το πρόβλημα συνεπώς δεν είναι άλυτο: από τη μια μεριά πρέπει να δώσουμε στον νέο άνθρωπο όλες τις γενικές γνώσεις, που θα του χρησιμεύσουν στη ζωή, από την άλλη μεριά να τον προπαρασκευάσουμε έτσι ώστε να αποτελέσει τον μέλλοντα άνθρωπο.

Κείμενο II

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Στο πρόχειρο

2. Αντιγράφω τα ζητούμενα και συγκεντρώνω το υλικό μου

1ο ζητούμενο

Ποια εφόδια πρέπει να διαθέτει ένας νέος στον σύγχρονο κόσμο

1ο κείμενο

- η αρετή της γαλήνης
- αυτοκυριαρχία
- η φαντασία
- ικανοί να επινοούμε, να εφευρίσκουμε, να συνδυάζουμε, να λύνουμε τα προβλήματα που παρουσιάζονται σε κάθε περιοχή της ανθρώπινης ζωής
- άγρυπνη την προσοχή
- πρέπει να τους μαθαίνουμε να έχουν «ιδέες».
- το συλλογικό πνεύμα.
- Ατομική πρωτοβουλία και έκφραση αλληλεγγύης.
- Και όταν το ανθρώπινο στοιχείο απουσιάζει, καμιά σημασία δεν έχουν τα άλλα στοιχεία..

2ο κείμενο

- Ομαδικό πνεύμα
- Δημιουργικότητα και καινοτομία
- Οικουμενική συνείδηση
- Κριτική σκέψη
- Επίλυση προβλημάτων
- Διαχείριση πληροφοριών
- Επικοινωνία
- Προσωπική ανάπτυξη

2ο Ζητούμενο

Πώς μπορεί το ελληνικό σχολείο να παρέχει αυτά τα εφόδια;

- Το πρόβλημα συνεπώς δεν είναι άλυτο: από τη μια μεριά πρέπει να δώσουμε στον νέο άνθρωπο όλες τις γενικές γνώσεις, που θα του χρησιμεύσουν στη ζωή, από την άλλη μεριά να τον προπαρασκευάσουμε έτσι ώστε να αποτελέσει τον μέλλοντα άνθρωπο
- η αληθινή παιδεία..
- συγγυμνασία, τη συνάσκηση σώματος και ψυχής (γυμναστική και φιλοσοφία).
- Δηλαδή η ανθρωπιστική εκπαίδευση-μαθήματα Γενικής παιδείας

Συγγραφικό στάδιο

Αναπτύσσω τις απαντήσεις μου σε κείμενο

Γράφω επιστολή-παράγραφοι αιτιολόγησης

Τόπος, ημερομηνία

προσφώνηση

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Πρόλογος
Εισαγωγική φράση

Με την παρούσα επιστολή μου θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας τις απόψεις μου σχετικά με τα εφόδια που πρέπει να διαθέτει ένας νέος σε έναν διαρκώς εξελισσόμενο κόσμο και για τις αλλαγές που θα μπορούσαν να γίνουν στο σχολείο, προκειμένου ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας. ⁴⁵

Κατακλείδα-ζητούμενα

1^η παράγραφος

- γαλήνη
- αυτοκυριαρχία
- φαντασία
- άγρυπνη την προσοχή
- να έχουν «ιδέες»..
- Ατομική πρωτοβουλία και έκφραση αλληλεγγύης.
- Ανθρωπιά..
- Ομαδικό πνεύμα
- Δημιουργικότητα και καινοτομία
- Οικουμενική συνείδηση
- Κριτική σκέψη
- Επίλυση προβλημάτων
- Διαχείριση πληροφοριών
- Επικοινωνία
- Προσωπική ανάπτυξη

Λόγω της παγκοσμιοποίησης και της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης η ζωή μας επηρεάζεται από τις ραγδαίες αλλαγές που παρατηρούνται στην εξέλιξη της τεχνολογίας. Για να ανταποκριθεί ο νέος άνθρωπος στις σημερινές συνθήκες δεν αρκούν οι ειδικές γνώσεις που προσφέρει η τεχνοκρατική εκπαίδευση στο σχολείο και οι οποίες σε λίγο χρόνο αχρηστεύονται. Χρειάζονται νέες δεξιότητες και κυρίως ικανότητα προσαρμογής στα εκάστοτε νέα δεδομένα για να μπορούμε εμείς οι νέοι να διατηρούμε την ηρεμία και την ψυχραιμία μας ώστε να παρατηρούμε και να ερμηνεύουμε αυτές τις αλλαγές. Να είμαστε δεκτικοί στις καινοτόμες ιδέες, να διαχειριζόμαστε με κριτική σκέψη τον όγκο των πληροφοριών που καθημερινά δεχόμαστε από ποικίλες πηγές ενημέρωσης. Μα πάνω απ' όλα, πρέπει να διαθέτουμε πνεύμα ομαδικότητας ώστε να συνεργαζόμαστε αποτελεσματικά τόσο για την επίλυση ποικίλων προβλημάτων όσο και για την προσωπική μας ανάπτυξη. ¹³³

2^η παράγραφος

- Το πρόβλημα συνεπώς δεν είναι άλυτο: από τη μια μεριά πρέπει να δώσουμε στον νέο άνθρωπο όλες τις γενικές γνώσεις, που θα του χρησιμεύσουν στη ζωή, από την άλλη μεριά να τον προπαρασκευάσουμε έτσι ώστε να αποτελέσει τον μέλλοντα άνθρωπο

Το σχολείο, λοιπόν, μπορεί να εξοπλίσει τους μαθητές με αυτά τα εφόδια, αν αναθεωρηθεί ο μονοδιάστατος τεχνοκρατικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης. Η επιχειρούμενη απαξίωση των ανθρωπιστικών σπουδών πρέπει να αναθεωρηθεί. Η διδασκαλία της ψυχολογίας, της φιλοσοφίας, της παγκόσμιας και εθνικής ιστορίας και λογοτεχνίας θα συμβάλει στην αλληλογνωριμία των λαών και την κατανόηση των πολιτισμικών διαφορών τους. Έτσι, θα είναι εφικτή η καλλιέργεια της οικουμενικής συνείδησης στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες, όπου παρατηρείται έντονη κινητικότητα λόγω γεωπολιτικών ανακατατάξεων.

- η αληθινή παιδεία..
- συγγυμνασία, τη συνάσκηση σώματος και ψυχής (γυμναστική και φιλοσοφία).
- Δηλαδή η ανθρωπιστική εκπαίδευση

Επίλογος
Καταληκτική φράση

Η αναβάθμιση, επίσης, των σχολικών εκδρομών, οι ποικίλες πολιτιστικές, αθλητικές και κοινωνικές δραστηριότητες, οι ομαδικές δραστηριότητες, η πολιτική αγωγή και ο κοινωνικός και περιβαλλοντικός εθελοντισμός μπορούν να καλλιεργήσουν το συλλογικό πνεύμα, τη δημοκρατική συνείδηση, την οικολογική ευαισθησία και εντέλει την ανθρωπιά. Όλα αυτά, όμως δεν μπορούν να υλοποιηθούν, αν δεν αποκτήσουν όλα τα σχολεία σε κάθε γωνιά της χώρας τεχνολογικό εξοπλισμό που θα επιτρέψει την ομαδοσυνεργατική μάθηση και τη συνεργασία των σχολείων σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο¹⁵²,

Ελπίζω ότι με την ευαισθησία που σας χαρακτηρίζει για τα εκπαιδευτικά προβλήματα θα συμβάλετε στο σχεδιασμό ενός εκσυγχρονισμένου προγράμματος σπουδών το οποίο θα ανταποκρίνεται στις προκλήσεις των καιρών.²⁸

Με τιμή,
(υπογραφή)